

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Cap. III. An aliquando liceat exterius fidem veram negare, aut falsam profiteri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

Barbosa in remiss. f. 24. n. 12. Verum ubi hoc decretum non est receptum usu, non obligare monet *Sanch. c. 3. n. 4.* Unde resolvitur.

I. Non tenentur ad dictam professionem provisi de Canonicatibus, in Ecclesiis tantum collegiatis, vel de Beneficiis tantum simplicibus.

II. Etsi probabile sit, hanc professionem, posse fieri per procuratorem, ut docet *Azor, Navar. & Sanch.* probabilius tamen est, teneri personaliter, ut docet *Fill.* Ratio est tum, quia aliàs non videtur fieri satis juramento, quòd personaliter faciendum esse, docet *Glossa* apud *Fill.* tum, quia ita decidit *Rota* apud *Garz. l. 3. de benef. c. 3.*

CAPUT III.

An aliquando liceat exterius fidem veram negare, aut falsam profiteri?

Resp. Nullo casu licet, sive voce, sive alio signo fiat, dicente Christo: *qui me negaverit coram hominibus, &c.* Interim verò etsi licitum non est mentiri, seu simulare quod non est; licet tamen dissimulare quod est, sive tegere veritatem verbis, aliisve signis ambiguis, & indifferentibus, ob justam causam, & cum non est necessitas fatendi. *Est comm. S. Thom. Cón. di. 15. du. 2. n. 9. Lay. l. 2. t. 1. c. 11.* Unde resolvitur.

I. Rogatus de fide in odium religionis, sive publica autoritate, sive privata, nullo modo potest utendo restrictione mentali aut verbis ambiguis, ita respondere, ut præsentibus videatur fidem negasse; multò minus dicere, se esse hæreticum.

icum, vel Calvinistam, vel non Catholicum.
Azor, Fill. c. 3. n. 67.

II. Qui rogatus, seu privata, seu publica auctoritate, vel tacet, vel respondet obscure, vel ait se nolle respondere, se jure non rogari, non teneri se, nec velle aliis dicere, quid ipse credat, ac simili modo tergiversatur, non videtur negare fidem, sed nolle prodere. Unde si sic potest molesta inquisitione liberari, licet, ut habet *Côn. l. c.* Generatim enim verum non est, quod interrogatus auctoritate publica, teneatur positivè fidem profiteri, nisi quando id necessarium est, ne presentibus videatur fidem negasse. *Côn. d. 15. dub. 2. Nav. Azor, Sanch. Bec. c. 9. q. 4.*

III. Non negat fidem, sed prodit, qui fugit: quod etsi liceat, non tamen Pastori, tunc, cum ejus operâ oves indigent: uti contra, si eis consultius est, ut ad tempus se subducatur, & in bonum eorum reserret, tenetur fugere *Regin. l. 17. n. 26. Bec. c. 9. Fill. n. 75. &c.*

IV. Si quo casu tacere esset negare, tunc id non liceret: v. g. si aliis rogatis, an fidem negare velent, iisque respondentibus, quod non, tu taceres. *Ibid. v. Bon. l. c. Lay. l. 2. r. 1. c. 11. Tol. l. 4.*

V. Si Princeps generali lege jubeat, ut fideles se prodant, gestaro signo, vel silentio se, vel aliter, non tenentur, cum nemo teneatur verum dicere, nisi specialiter rogatus. Excipe, nisi ea sint circumstantiæ, ut hoc ipso; quod se non prodant, videantur fidem negasse: ut v. g. si quidam antea noti essent, & tunc ex hoc putarentur defecisse. *Sanch. n. 19. Bec. Reg. Fill. n. 88. &c.*

v. affinem 18. Jun.

VI,

VI. Cum non rogatis de fide, non solum licet, sed sæpè melius est ad Dei honorem & utilitatem proximi, tegere fidem, quàm fateri: ut si latens inter hæreticos plus boni facis: vel si ex confessione plus mali sequeretur, v. g. turbatio, necesse, exacerbatio Tyranni, periculum defectionis si torquereris. Unde temerarium plerumque est offerre se ultro. *S. Thom. Sanct. Lay. c. 11. n. 2.*

VII. Redimere pecunia ne de tua fide fiat inquisitio, licitum est, & sæpè magna virtus discretionis est vitam ad Dei gloriam servare, ac fidem tegere modis licitis.

VIII. Talis modus non est: ut vestibus aut signis infidelium, quæ alium usum non habent, quàm quod essent signa professiva falsæ religionis seu cultus, uti essent vestes, quarum usus est in sacrificiis: item incensio thuris, aut genu flexio coram idolo: item sumptio coenæ hæreticæ, &c. *Sanct. l. 2. c. 4. Fill. n. 8. & c. & comm.*

IX. Licitus autem modus est, quando subest causa, (ut v. g. ad evitandum grave periculum, ad obtinendam victoriam, eludendos hostes) uti vestibus & signis infidelium: quæ alium aliquem usum habent, quam profitendæ religionis; quales sunt vestes talis nationis, (non religionis) quibus uterentur, et si converterentur; ut sunt vestes, & signa nationis Turcicæ: Quod verum est, etsi sint vestes ipsorum religiosorum, dummodò non habeant peculiare signum profitendi erroris, sed sint tantum indicium viridioris cultus, ut saga Prædicantium in Germania, vel eminentioris vitæ inter suos, ut togæ Bonciorum in Japonia.

Idem dicendum est de signis, quibus Judæi utuntur, v. g. flavo annulo in pallio, Francofurti, &c. quia hæc sunt signa merè politica, & distinctiva unius generis hominum ab alio, & non propriè professiva fidei. Quæ sententia probabilis est, v. *Sanch. 2. mor. c. 4. Bec. 2. 2. c. 9. q. 5. d. 6. Lay. l. 2. t. 1. c. 11. Cõn. contra Cai. Nav. Tolet.*

X. Licitus item modus est, cùm Catholicus transit per loca heretica, & periculum grave ei imminet vitæ v. g. vel bonorum, (non tamen, si derisio tantum, vel vexatio, ut habet *Bec. c. 9.*) ad dissimulandum fidem, vesci carnibus die prohibito: quia præceptum Ecclesiæ non obligat sub tali periculo. Neque hoc est fidem negare, cùm esus carniæ non sit institutus ad professionem religionis; & Catholici etiam mali, & gulosi id faciunt. Si tamen ex circumstantiis fieret signum professivum fidei, ut si v. g. in odium fidei convivæ statuerent, ut qui est hostis fidei Pontificiæ, comedat carnes, peccaret contra fidem, qui ederet sine protestatione: secus, si protestaretur. *Sanch. Az. Bec. & comm. l. c.*

XI. In Germania audire conciones hæreticorum, deducere funus, assistere Baptismo pro patris, non habentur signa professiva fidei, vel communionis cum hæreticorum sacris, *Fill. Az. Sanch. ll. cc.* Unde seclusis aliis v. g. scandalo, periculo, prohibitione, &c. si ex iusta causa fiant, licent. Imò patris fieri talis infantis, videtur potius optandum, seclusis aliis; quia non est aliud, quàm obligare se ad eum olim erudiendum in fide Catholica.

XII. Infidelium & hæreticorum sacris non licet ita interesse, ut eis communicare censearis, alioquin licet v. gr. ut quis spectet tanquam comœdiam, aut famulatum præstet politicum Domino suo, exemplo Naaman Syri. De quo *v. Bec. Fill. Sanch. l. c. Lay. l. 2. t. 1. c. 11.*

XIII. Si Princeps hæreticus mandet sub gravissima pœna omnibus subditis, adire conciones hæreticorum, etiamsi verbis dicat se hære aliud nihil exigere, quàm obedientiam civilem, nec velle cogere, ut à fide discedant, cum tamen re ipsa contrarium velle videatur; (nam obedientiam suorum aliter exercere potest, & hæc res ex se apta sit, Catholicos paulatim pervertere, & insuper conciliare auctoritatem hæresi, ac vilipensionem veræ fidei) non licet obedire. Atque ita bis rescriptis Anglis *Pius V.* apud *Sanch. l. 2. c. 4. n. 27. Fill. & Az. ll. cc.*

XIV. Catholici viventes inter hæreticos, si ex præcepto Magistratus contrahant matrimonium, coram ministro hæretico, peccant contra fidem; etiamsi contraxerint ante, vel contracturi sint postea, coram Sacerdote Catholico, *Côn. d. 15. d. 3. Palau t. 4. d. 1. p. 17. n. 12. 13. 14.* testaturq; contrahens ceremonia illa, se illum agnoscere veræ fidei Ministrum, quæ sint intrinsecè mala. *Mald. 2. 2. q. 2. a. 3.* quia auctoritas Ministri, & consequenter doctrinæ ejus augetur, concurriturque ad ritus hæreticos, quos Minister isto actu exercet. Licet tamen contrahunt coram Magistratu civili, vel potius testantur se contraxisse; modò prius vel posterius ritu Catholico contrahant: quia hæc

hæc actio est instituta ad finem politicum, ut conjuges habeantur, & proles non censeantur illegitimæ.

CAPUT IV.

De Infidelitate, & vitiis Fidei oppositis.

DUBIUM I.

Quid, & quotuplex sit Infidelitas?

Resp. I. Infidelitas generatim est triplex. *Prima* dicitur *Negativa*, eorum scilicet, qui nihil unquam de fide audiverunt. Quæ non tam est peccatum, quàm pœna peccati: quia si fecissent, quod in ipsis erat, DEUS fidem eis non abscondisset. *Secunda* dicitur *Contraria*, eorum scilicet, qui fidem sibi sufficienter propositam, vel contemnunt, vel ei contradicunt pertinaciter; ut hæretici. *Tertia* dicitur *Privativa*, quod privativè opponatur fidei; & est culpabilis ignorantia, vel error circa res fidei, *S. Thom. Sanchez. Vasq. Lay. c. 12.*

Resp. II. Infidelitas *Contraria*, ex triplici modo repugnandi fidei, est triplex: scilicet *Paganismus*, qui fidei nondum susceptæ; *Judaismus*, qui fidei susceptæ in typo; & *Hæresis*, quæ fidei susceptæ in veritate, repugnat. *Apostasia* à fide revocatur ad hæresin, à qua tantum differt, quod

Hæresis sit error fidei ex parte tantum contrarius; *Apostasia* verò ex toto.

S. Th. Laym. l. c.

DU-